

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Høyere vekst hos Norges handelspartnere

Veksten i verdensøkonomien tok seg noe opp i andre halvår i fjor. Internasjonal økonomi er imidlertid fortsatt preget av finanskrisen og noen av de ubalansene som bygget seg opp i forkant av denne. Mens pengepolitikken er svært ekspansiv, bidrar finanspolitikken til å holde etterspørselen tilbake i mange land. Behovet for å styrke offentlige finanser er fortsatt til stede. Flere steder har bankene lav kapasitet til å øke sine utlån og i mange land er investeringene fortsatt lave. Både produksjonsutstyr og arbeidskraft utnyttes dårligere enn før finanskrisen.

Selv om utsiktene til vekst er bedret er usikkerheten om utviklingen internasjonalt fortsatt stor. Utviklingen i euroområdet er skjør. En forverring av situasjonen i Ukraina kan få negative konsekvenser for mange europeiske land. Usikkerheten om utviklingen i framvoksende økonomier har også fått større oppmerksomhet det siste året. Et tilbakeslag i Kina og andre framvoksende økonomier kan få store negative virkninger for verdensøkonomien og føre til lavere oljepris.

Samlet sett anslås BNP hos Norges handelspartnere til å øke med om lag 2½ prosent både i år og neste år. Det er nær gjennomsnittet for de siste tyve årene. Arbeidsledigheten ventes likvel å holde seg høy, særlig i euroområdet.

Dempet vekst i norsk økonomi

Siden årtusenskiftet har veksten i norsk økonomi vært høy sammenliknet med utviklingen i de fleste andre industriland. Oljeprisen har steget kraftig og veksten i prisene på enkelte importerte varer har vært lav. Denne bedringen i bytteforholdet mot utlandet har bidratt til sterk vekst i Norges realinntekt. Høy vekst i inntektene har sammen med lave realrenter og høy kredittvekst bidratt til å trekke etterspørselen fra husholdningene opp. Økt aktivitet på norsk sokkel og økt bruk av oljeinntekter over statsbudsjettet har bidratt til høy vekst i etterspørselen etter varer, tjenester og arbeidskraft. Samtidig har betydelig arbeidsinnvandring fra EU økt vår evne til å produsere.

Flere forhold trekker i retning av at veksten i norsk økonomi vil bli lavere i de nærmeste årene enn fra årtusenskiftet og fram til i dag. Blant annet vil oljenæringens kjøp av varer og tjenester flate ut og etter hvert gå ned. Samtidig har den sterke inntektsveksten etter årtusenskiftet bidratt til at norsk økonomi står overfor noen

utfordringer, som trolig vil påvirke utviklingen framover. Både boligpriser og husholdningenes gjeld er kommet opp på svært høye nivåer. Lønningene har i en årrekke økt raskere i Norge enn i andre land. Sammen med en markert styrking av kronen har den høye lønnsveksten gitt et høyt kostnadsnivå i Norge.

I denne meldingen anslås BNP for Fastlands-Norge å vokse med knapt 2 prosent i år, om lag som i fjor. Sterkere økonomisk utvikling hos flere av våre handelspartnere kan bidra til at veksten her hjemme blir litt høyere i 2015. Anslagene for veksten i norsk økonomi er noe lavere enn lagt til grunn i tilleggsproposisjonen i fjor høst og under gjennomsnittet for de siste 40 årene. Sysselsettingen ventes å vokse mer moderat de nærmeste par årene. Ledigheten kan gå litt opp gjennom innværende og neste år, fra 3½ prosent nå til om lag 3¾ prosent i 2015. Det er likevel nesten ½ prosentenheter lavere enn gjennomsnittet for de siste 25 årene.

Tabell 1.1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før ¹

	Mrd kroner ²			
	2013	2013	2014	2015
Privat konsum	1 233,2	2,1	2,0	
Offentlig konsum.....	656,6	1,6	1,9	
Bruttoinvesteringer i fast kapital.....	681,9	8,7	1,7	
Herav: Oljeutvinning og rørtransport	207,4	18,0	3,0	
Bedrifter i Fastlands-Norge	187,2	1,0	2,0	
Boliger	147,2	6,4	-2,3	
Offentlig forvaltning.....	107,8	9,5	4,8	
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ³	2 332,0	2,4	1,8	
Ekspor.....	1 153,1	-3,9	1,9	
Herav: Råolje og naturgass.....	564,4	-7,3	1,1	
Tradisjonelle varer	322,3	0,8	2,4	
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart	146,6	-0,6	2,4	
Import	844,4	2,5	2,8	
Herav: Tradisjonelle varer	508,2	2,5	2,3	
Bruttonasjonalprodukt	3 003,6	0,6	1,5	1,7
Herav: Fastlands-Norge	2 318,6	2,0	1,9	2,2
Fastlands-Norge uten el.produksjon...	2 264,6	2,2	1,9	2,2
Andre nøkkeltall:				
Sysselsetting, personer.....		1,2	0,8	
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		3,5	3,7	3,8
Årslønnsvekst		3,9	3,3	
Konsumprisvekst (KPI).....		2,1	2,0	
Vekst i KPI-JAE		1,6	2,5	
Råoljepris, kroner pr. fat ⁴		639	650	626
Driftsbalanse (pst. av BNP).....		10,6	11,0	
Husholdningenes sparerate.....		9,0	9,2	

¹ Der ikke annet er angitt.

² Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser.

³ Utenom lagerendring.

⁴ Løpende priser.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.